

Ο φυσικός θησαυρός του Αγίου Όρους σε έκδοση μελέτης τεσσάρων επιστημόνων

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Περίπου 1700 είδη και υποείδη φυτών, εκ των οποίων πάνω από 100 ενδημικά της Βόρειας Ελλάδας και περισσότερα από 10 που φύονται αποκλειστικά και μόνο στο Άγιο Όρος αποτελούν τη χλωρίδα της χερσονήσου του Άθω, όπως προκύπτει από μελέτη τεσσάρων επιστημόνων, που σύντομα αναμένεται να κυκλοφορήσει με τη μορφή έκδοσης.

Τέσσερις επιστήμονες, οι Arne Strid (επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου Πατρών - Τμήματα Βιολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων), ο βιολόγος Στυλιανός Χαραλαμπίδης, ο Dr. Thomas Raus, (βοτανικός του Βοτανικού Μουσείου του Βερολίνου) και ο Παναγιώτης Δημόπουλος, καθηγητής στο Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, πήραν την πρωτοβουλία το 2022 να κάνουν μια συνολική έκδοση για τη χλωρίδα και τη βλάστηση του Αγίου Όρους. Με εργασία πεδίου μέχρι το 2024, οι επιστήμονες κατέγραψαν 1700 είδη και υποείδη φυτών και συνέγραψαν ένα βιβλίο που δεν είναι μόνο ένας κατάλογος,

αλλά έχει περιγραφές όλων των ειδών φυτών ενώ περίπου το 90% των καταγραφών, συνοδεύονται και από σχετικές φωτογραφίες.

Λεπτομέρειες για τα βιβλίο και την εθελοντική πρωτοβουλία καταγραφής που πήραν οι συγγραφείς, έδωσε στο Αθηναϊκό/ Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ένας εξ αυτών, ο Παναγιώτης Δημόπουλος, ο οποίος βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη για το 18ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας, που άρχισε χθες και υλοποιείται υπό την αιγίδα του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής και Φυτογεωγραφίας του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ.

«Το ταξίδι εξερεύνησης του φυσικού περιβάλλοντος της χερσονήσου του Άθω έγινε για να καταδείξουμε τη χλωρίδα της περιοχής, όπου υπάρχει πολύ ιδιαίτερος τρόπος διαχείρισης, με ελάχιστη βόσκηση. Η έκδοση δεν βασίζεται μόνο σε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αλλά και σε δεδομένα πεδίου αφού προσπαθήσαμε να έχουμε πληροφορίες από όλο το κομμάτι του Αγίου Όρους και να συλλέξουμε φυτά», λέει ο κ. Δημόπουλος.

Επικαιροποιημένη καταγραφή της χλωρίδας του Αγίου Όρους

Οι πρώτες καταγραφές φυτών στο Άγιο Όρος έγιναν τον 18ο αιώνα και ακολούθησαν διάφορες προσπάθειες στη συνέχεια, με τον Κωνσταντίνο Γκανιάτσα το 1963 να δημοσιεύει το επιστημονικό άρθρο «Η βλάστησις και η χλωρίς της χερσονήσου του Αγίου Όρους» , όπου περιλαμβάνεται ο πρώτος ολοκληρωμένος κατάλογος φυτών με περισσότερα από 1450 είδη, χωρίς όμως κριτική αξιολόγηση. Μια ελαφρώς ενημερωμένη έκδοση του καταλόγου του Γκανιάτσα δημοσιεύθηκε από τους Babalonas, Theodoropoulos & Charalambidis (1998) και μια επισκόπηση των τύπων βλάστησης στο Άγιο Όρος δημοσιεύθηκε από τους Athanasiadis&al (1998), που περιέχει φυτοκοινωνιολογικούς πίνακες και πολυάριθμες χλωριδικές καταγραφές.

«Η δική μας καταγραφή είναι επικαιροποιημένη και πιο σύγχρονη και περιλαμβάνει περισσότερα είδη και υποείδη -1700 τον αριθμό, κάτι που όμως συμβαίνει πάντα με τη φύση, γιατί όταν πηγαίνεις και κάνεις μια πιο εντατική προσπάθεια, ανακαλύπτεις περιοχές και είδη που δεν είχες ανακαλύψει πριν και έτσι προστίθεται η πληροφορία», τονίζει ο κ. Δημόπουλος, σημειώνοντας μάλιστα ότι στην Ελλάδα έχουμε περίπου 6.500 είδη χλωρίδας, εκ των οποίων τα 1700 υπάρχουν στο Άγιο Όρος.

«Πέρα από τη χλωρίδα όμως», συνεχίζει, «στην έκδοση περιλαμβάνουμε και τη βλάστηση καθώς περιγράφουμε και τα οικοσυστήματα του Αγίου Όρους, κάτι που δεν έχει γίνει με έναν επικαιροποιημένο, σύγχρονο τρόπο».

Για τον ίδιο, το βιβλίο δεν είναι μόνο αξιόλογο από επιστημονικής πλευράς, αλλά είναι και χρηστικό για τους ανθρώπους που θέλουν να δουν τη χλωρίδα του Αγίου Όρους, αφού η πολυτελής έκδοση θα περιλαμβάνει φωτογραφίες και περιγραφές για όλα τα είδη.

«Ξεκινήσαμε από την αγάπη μας στην περιοχή και στόχος μας είναι ένα μεγάλο μέρος των υπό έκδοση βιβλίων, περισσότερα από 1000 αντίτυπα, να πάνε στην Αθωνική πολιτεία προκειμένου να μοιράζονται ή και να πωλούνται».

Οι συγγραφείς ευελπιστούν αρχές του 2025 να έχει εκδοθεί το βιβλίο- αρχικά στην αγγλική γλώσσα, με τίτλο «Flora of the Athos Peninsula. Plant life of the holy mountain» και λίγους μήνες μετά, και στην ελληνική.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ